

podajajo z živo, ognjeno govornjo besedo, v knjigi mu jih je kmalu dovolj! Zadnja opazka veljaj sploh za nekatere izmed spisov, namenjenih prostemu ljudstvu; nikar ne poučujte preveč z medlo besedo, naj ne gleda pri vsakem izdelku nauk skozi vse špranje; tak pouk ne doseže ničesar, temuč vzbujajo le malomarnost. Kakor si pokvarimo želodec, če uživamo začimbe ali le enostranski živež, ki naj krepi kako posebno stran našega telesa, tako se godi pri duševni hrani . . . Tako zaničevati pa svojega ljudstva tudi ne smemo, da ga smatramo le moralnih naukov potrebnega! Dajajte mu krepke, seveda nepokvarjene hrane, vse drugo prepustite njegovemu želodcu; ta bo kot najfinejši sok potegnil iz nje tudi — nauk! — Zatrjujem še, da ne govorim tu le akademično, ampak po dejstvih.

Tudi glede oblike bi se dalo knjigi marsikaj očitati, da si je pisava gladka, tu intam vzorna. Krivo je i tu napačno potezanje za popularnim izrazom. — Otresimo se vsaj enkrat onega sužniškega nemškega onikanja nasproti višjim osebam, ki se tako grdo poda našemu jeziku; ali če se že to ne mara, naj se rabi množina dosledno. Naša knjiga se v tem oziru ne ravna po nobenem načelu. Stran 10: »oče Marko so . . . vedeli«, stran 15. »nočejo slišati«, »odločili so ga«, tako tudi stran 4., 87. i. dr.; ali stran 22.: oče »je upal«, »mislil«, stran 23.: »se je oženil«. Zakaj se materi večkrat prisoja ednina? Stran 17.: »mami je dala«, 22.: »mami je živela«, 15. pa: »drugih misli so bili pobožna mami«! Jako čudno na strani 87.: »Oče ga niso (!) kaj ljubili, le mami ga je (!) bila . . . skrivaj potisnila v šole« — oboje v istem stavku! — »Najboljši članki so bili od Slomškega« (str. 55.) tudi ne pišemo več.

Ali se sme v spisu, ki je očitno prikrojen za prosto ljudstvo, brez pojasnila govoriti o Pegazu (101.), Parnasu (102.) i. dr.?

Da sklenemo: škoda, škoda je, da pri knjigi, spisani z velikim navdušenjem, živim ognjem in odprtim srcem, kvarijo navedene zunanosti užitek zlatega jedra. Knjiga naj bi bila za dobro tretjino krajša, skrajšana za vse dozdevno lepoteče — in imeli bi nekajeno veselje ž njo olikanci in širše ljudstvo. Preveč dobre volje je v kvar! — V drugem oziru pa se ne smemo in ne moremo dotakniti priznane spretnosti in temeljitosti g. pisatelja.

Dr. J. Tomišek.

Novi akordi. 2. zvezek. September. — Tega glasbenega dvomesečnika, katerega izdajanje smo z zanimanjem pozdravili, je izšla 2. številka. Podaja 3 klavirske točke, 1 skladbo za orgle ali harmonij, 2 solova napeva, 2 mešana zbora, po 1 skladbo za mešani in ženski zbor. Zopet torej lepa izbira za vsakogar, ki se bavi z glasbo. Nadrobno oceno glasbene vrednosti si pridržujemo za takrat, ko bo na razpolago cel letnik, ker poda le letnik v celoti pregled o stopnji, ki jo je dosegel zbornik v korist domače glasbene produkcije. Le na kratko naznačimo tu vsebino podanega materiala, hoteč povzbuditi zanimanje in pozornost za hvalevredno glasbeno izdajo »Novih akordov« tako med proizvajajočimi glasbeniki kakor med uživajočimi ljubitelji glasbe. Pianistom nudi

Anton Lajovic v »Sanjarijah« mladostno skladbo lepega vznosa, stremečo po poluglasnem strastnem efektu, Risto Savin melodijozno lahko »etudo«, Viktor Parma pa »mandolinato«, v plesnem ritmu se zibajočo točko iz dobro znane svoje dramatične romance »Stara pesem«. Z orgelsko skladbo »fuga« ustreza dobro akreditirani cerkveni skladatelj Danilo Fajgelj. Ženskim zborom podaja Fran Ferjačič nežno občuteno nagrobnico »Pokojnici v slovo«, z uglasbenjem gorko občutenega besedila S. Jenkovega »Vabila« pa tekmujeta Jos. Procházka in dr. Gojmir Krek, prvi s skladbo za moški, drugi s skladbo za mešan zbor. Značilno se razlikujeta skladbi v barvah; temneje in bolj sanjavo, prikladneje torej besedilu, barva ozadje Procházka, s svetlimi črtami si ga riše Krek. Za mešan zbor je tudi skladba dr. Gustava Ipavca na besede narodne o »Tičku«. V nekaljeno veselje bosta našim pevcem solonapeva dr. Benjamina Ipavca »Če na poljane rosa pade«, skladba ljubeznivega značaja, polna finih, pristrčno občutenih akcentov, in pa dr. Gojmira Krika »Jaz nimam več palm«, skladba bleščečega zanosa, ki jo diči v nepresiljeni vervi bohotno se vzpenja-joči koncept plemenite muzikalnosti.

Dr. Vladimir Foerster.

Janko Žirovnik, »Narodne pesmi«. II. del. 1901. Založil O. Fischer v Ljubljani. Cena 1 K, po pošti 10 h več. —

Kako velevažna je harmonizacija narodnih pesmi za povzdigo glasbe, to jasno pričajo Žirovnikove »Narodne pesmi« za mešan zbor. Koliko pevskih društev se je ustanovilo od tistega časa, odkar so začele izhajati te priprosto, blagoglasno in pravilno harmonizovane pesmi, ki ne poznajo onih kričečih, narodni pesmi sovražnih disonanc, ne težkih, zamotanih akordov, kakršne danes pišejo nekateri glasbeniki.

Harmonizovana narodna pesem ohrani v tej novi obleki svoj stari in pristni značaj. Izkušeni pevovodje so mi pripovedovali, da so se njih pevci zanimali naprej za Žirovnikove in Hubadove pesmi. Šele dolgo potem so lahko pričeli s petjem umetne pesmi. — To, kar človek pozna, mu najprej podaj v lepši, lahkoumljivi obliki, potem se šele lahko prebavljajo težje stvari.

Zato so Žirovnikovi zbori vse hvale vredni, ker kažejo poleg vseh drugih lepot manj izobraženim pevcem pot do višje glasbene naobrazbe. Sploh so pesmi v tej zbirki pravi biseri slovenske narodne pesmi. Saj te pesmi pojo povsod, kjer se glasi naša narodna govorica.

V And. Jamarjevi pesmi »Nezvesta«, ki se tudi nahaja v tej zbirki, naj bi se menjavala $\frac{3}{4}$ in $\frac{4}{4}$ takt.

V pesmi »Tri deklice« bi bolje kazalo, če bi se ohranila v vseh taktih ritmika prvega takta. — »Večernica« ni naša narodna pesem, dasi se je pri nas že popolnoma udomačila in priljubila. To pesem imata Proschko in Pammer v nemški zbirki »Liederquelle«, str. 34. kot »Abendglöcklein« (Volksweise 1849) »Nach einem Volksliede von Karl Kummerel 1847.« Nahajamo jo tudi v »Weinwurm« z nekoliko drugačnim tekstom in v raznih drugih nemških pesmaricah. Po tej pesmi je priredil Slomšek slovenski tekst. V »Šoli veseli lepega petja za pridno šolsko mladino«, ki jo je izdal Slomšek l. 1853. v Celovcu, je za »Večernico« troje napevov. Eden je vzet iz Ahaclja, drugi in tretji sta A. Bichlerjeva, a tega napeva ni. Kako je prišla ta melodija k nam — ne vem. —

R. Vrabl.